

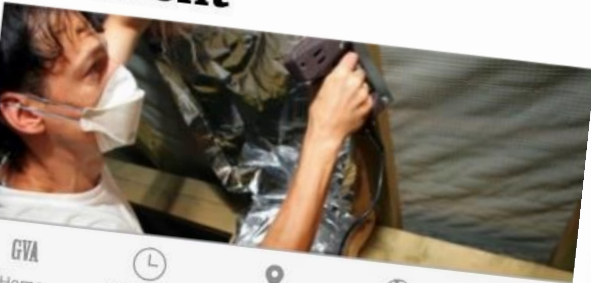
De snelste weg naar A

Colloquium Mitigatiebeleid - renoveren en innoveren voor klimaat
Maarten De Grootte, Senior Expert VITO / EnergyVille

De Vlaamse renovatie uitdaging...

Gisteren om 08:55 door Werner Rommers

Bijna elk huis moet tegen 2050 aangepakt worden: "Nu renoveren of je krijgt straks je huis niet meer verkocht"

GVA Home Net binnen Ge dS+ WOENSDAG 8 JANUARI 2020 - ECONOMIE

Om tegen 2050 de Vlaamse energiedoelstellingen te halen, moet bijna 95 procent van de woningen gerenoveerd worden. Dat kost zo'n 55.000 euro per woning, of 4,8 miljard euro per jaar.

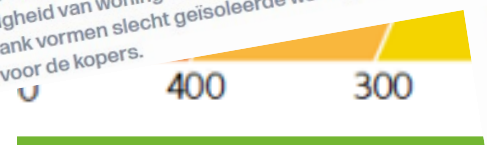
Bijna elk huis moet tegen 2050 aangepakt worden

Tegen 2050 zullen bijna alle woningen gerenoveerd worden

Nationale Bank wil dat banken voorzichtiger zijn met het geven van leningen voor slecht geïsoleerde huizen

In Vlaanderen zal ongeveer 95 procent van de woningen gerenoveerd moeten worden om tegen 2050 de energiedoelstellingen te halen. Dat schrijft een onderzoek van het Steunpunt Energie van de Universiteit Antwerpen. Elk jaar zou er...

De Nationale Bank wil dat banken informatie verzamelen over de energiezuinigheid van woningen waarvoor ze geld uitlenen. Volgens de Nationale Bank vormen slecht geïsoleerde woningen een risico, zowel voor de banken als voor de kopers.

20%

Binnenkort minder lenen als huis niet energiezuinig genoeg is? Nationale Bank komt met aanbevelingen

Jonge mensen op zoek naar een betaalbare woning kijken naar de etalage met aanbevelingen van een makelaarskantoor in Gent. Beeld: Wouter van Vooren

De Nationale Bank wenst dat de Belgische banken systematisch de gegevens over de energie-eigenschappen van een woning zouden verzamelen voor alle nieuwe kredieten. Mensen zullen mogelijk ook minder kunnen lenen als hun huis niet energiezuinig genoeg is. Het gaat om aanbevelingen in het Financial Stability Report 2022.

4 op de 5 nieuwe woningen verbruiken amper energie, situatie bij bestaande woningen "zorgwekkend"

Tobias Santens 14 29 feb 11:00

EnergyVille Position Paper 'De snelste weg naar A'

Position Paper - Januari 2022

De snelste weg naar A

Optimale renovatiemaatregelen in het kader van de Vlaamse 2050 doelstellingen voor woningen

Auteurs:

Maarten De Groote (EnergyVille/VITO)
Dorien Aerts (EnergyVille/VITO)
Glenn Reynders (EnergyVille/VITO)

Review:

Charlotte van de Water (Agoria)
Dirk Saelens (EnergyVille/KU Leuven)
Han Vandevyvere (EnergyVille/VITO)
Sam Hamels (UGent)
Stijn Verbeke (EnergyVille/VITO)

Welke combinaties van renovatiemaatregelen vergen de laagste investering om een woning te verbouwen in lijn met de Vlaamse langetermijndoelstelling?

Disclaimer - Uitdagingen zijn niet enkel financieel

→ *Capaciteit en expertise bouwsector*

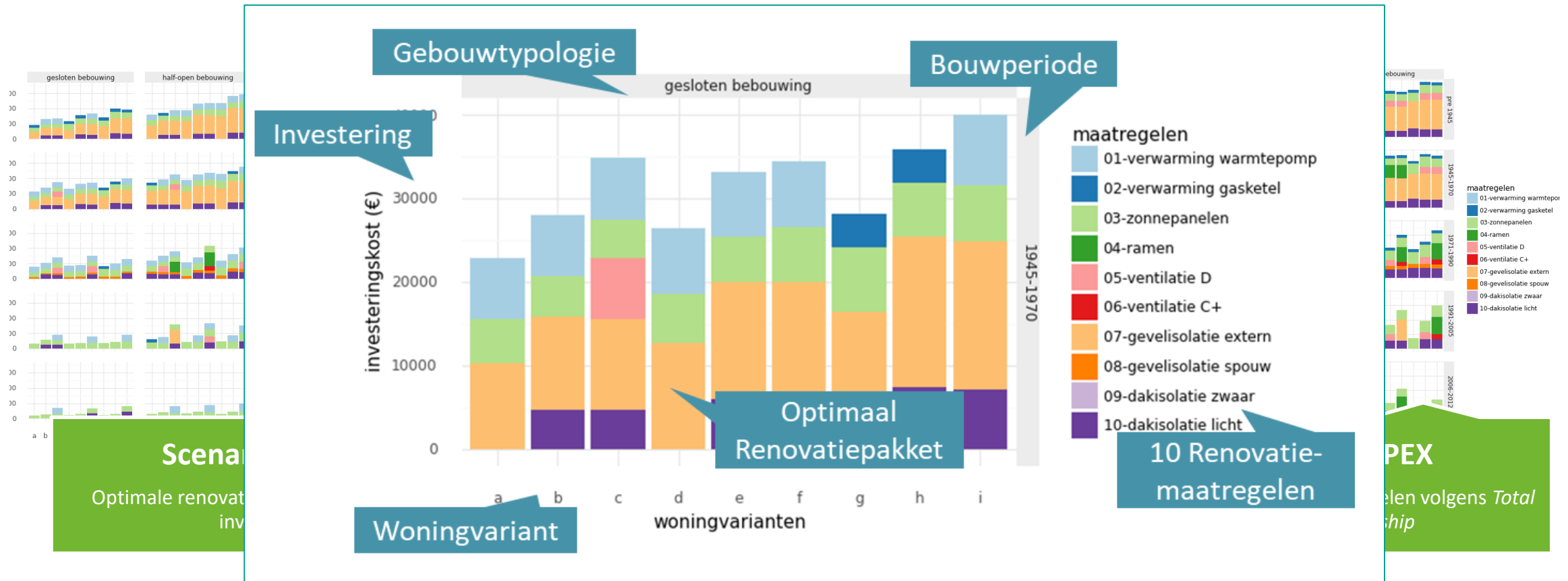
→ *Maatschappelijke acceptatie*

→ *Beschikbaarheid en prijs(stijging) materialen*

→ ...

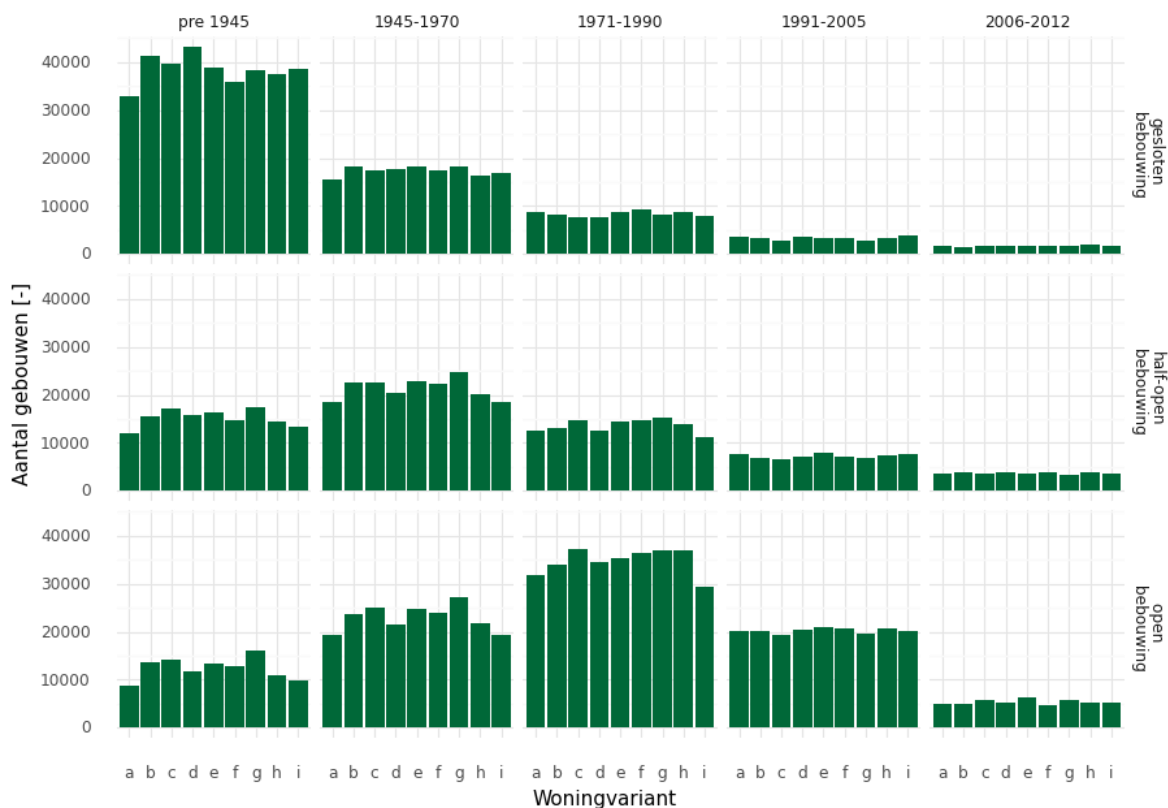

Berekening volgens 3 scenario's

Aanpak onderzoek

Verdeling van de woningvarianten na opschaling tot het Vlaamse gebouwbestand

- EBECS rekenkern, hier enkel theoretisch energieverbruik
- Datagedreven analyse op **135** representatieve woningen, opgeschaald naar Vlaanderen
 - 5 bouwjaren
 - 3 typologieën
 - 9 types (3 groottes, 3 isolatieniveaus)
- **162** renovatiescenario's - combinatie van **10** renovatie maatregelen:
 - warmtepomp, gasketel, PV, vervanging ramen, ventilatiesysteem D, ventilatiesysteem C+, buitengevelisolatie, spouwmuurisolatie, dakisolatie intern of dakisolatie extern*
- **Enkel energiemaatregel, geen afwerking, expertise...**
- Niet in de studie
 - Appartementen
 - Warmtenetten, SWW, Biomassa
 - Beschermd erfgoed
 - Vervanging ketels einde levensduur

PV-installatie is enorm dominante maatregel

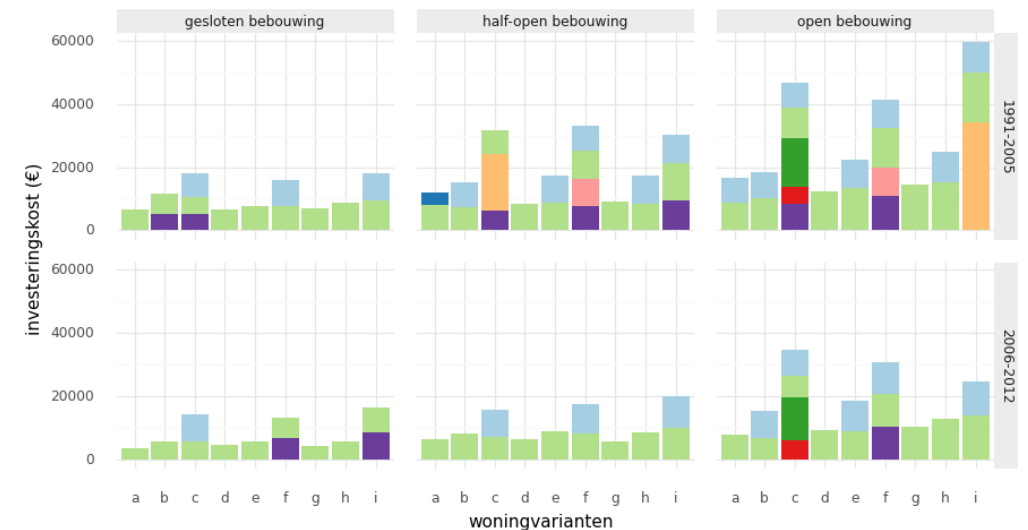
Huizen in jaar tijd tot 35.000 euro duurder

Een huis in Vlaanderen is op een jaar tijd tot 35.000 euro duurder geworden. Dat blijkt uit cijfers van Statbel, het Belgische bureau voor statistiek.

© Belga Image

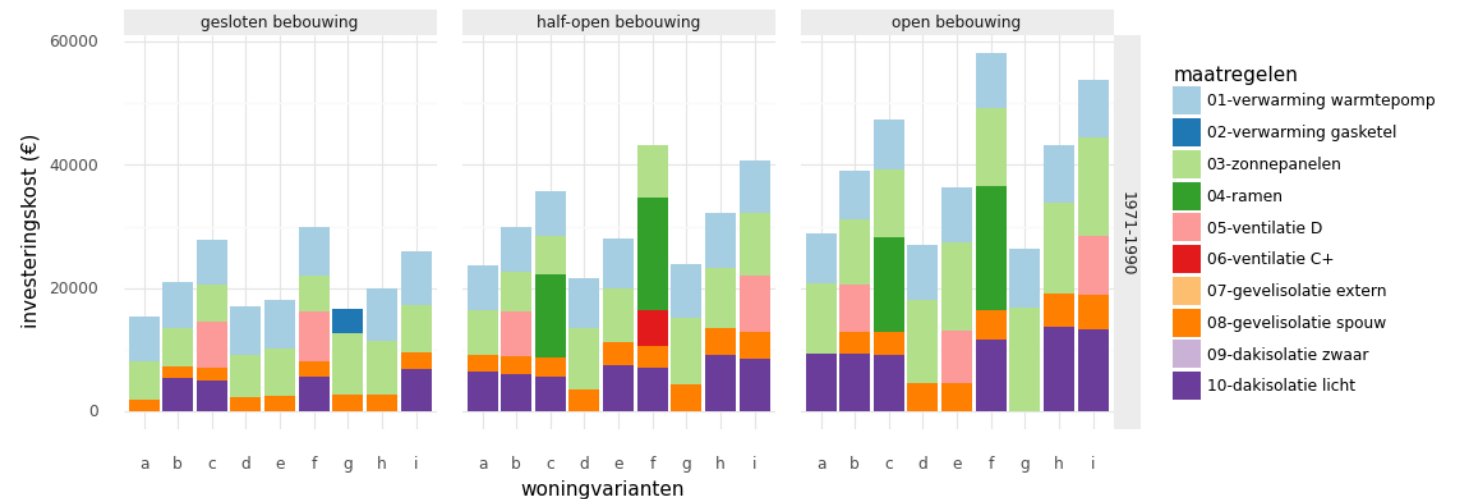
- Gemiddelde renovatiekost voor crisis: € 36.000
- PV toegepast in alle 135 optimale renovatiescenario's
- Renovatie tot € 40.000
 - Incl. PV: 62% van de woningen
 - Excl. PV: 11% van de woningen
- Recentere woningen ('91 –'12)
 - 40%: PV + extra maatregel
 - 46%: enkel PV

Ingrepen in de gebouwschil zijn duur maar noodzakelijk

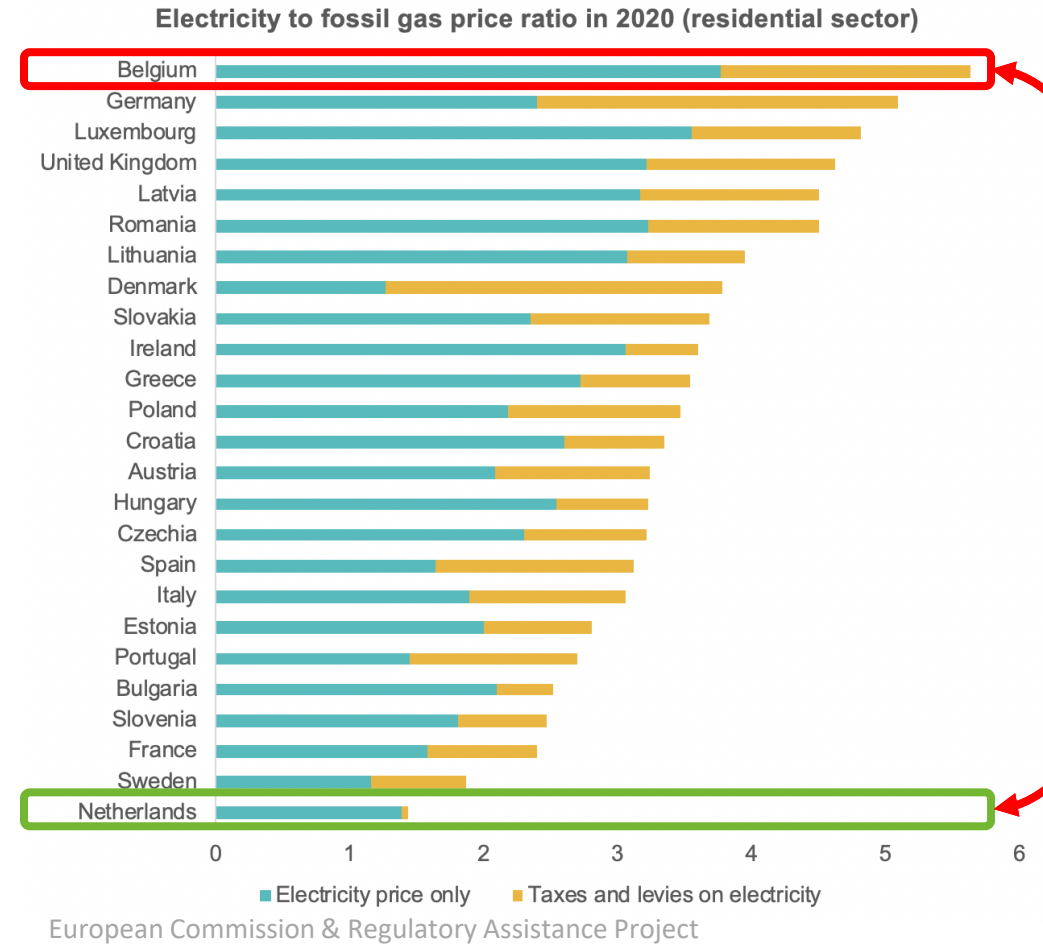
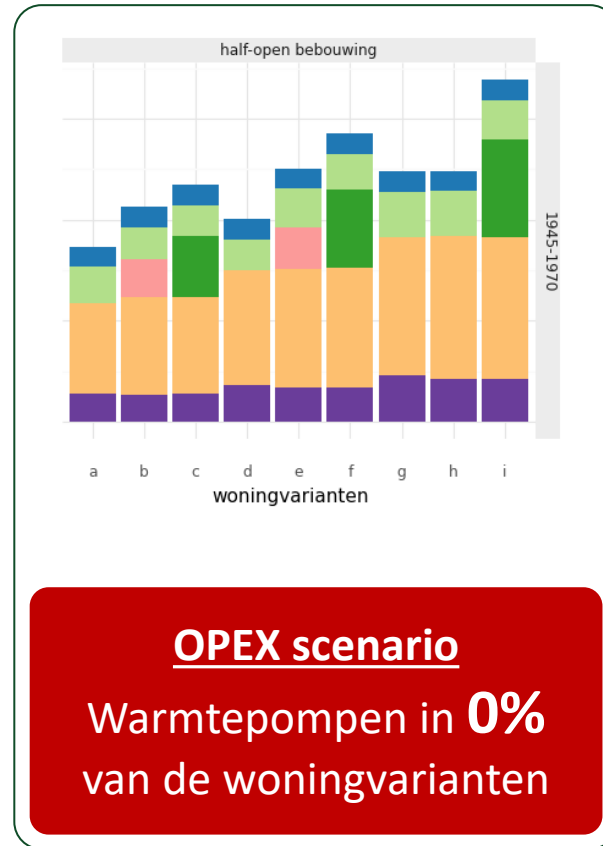
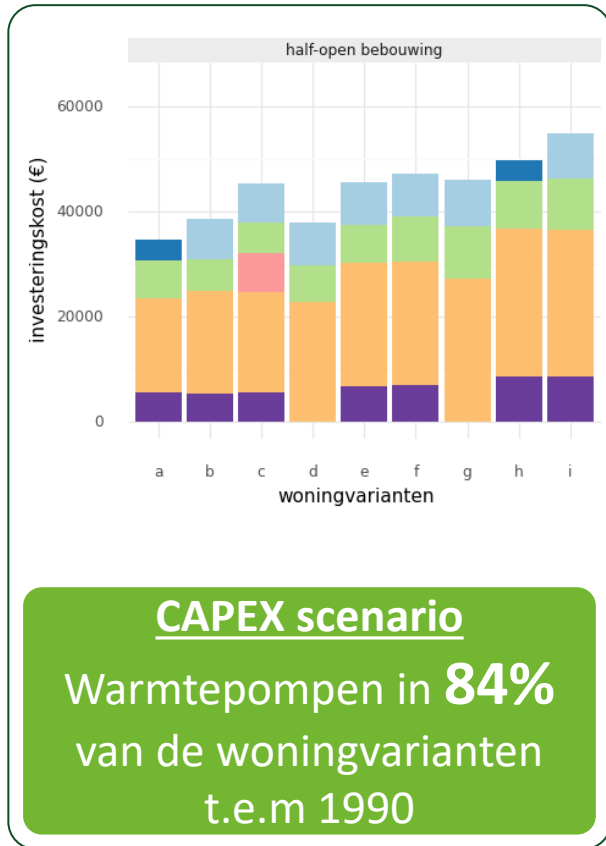

- Verminderde warmtevraag noodzakelijk voor low carbon verwarming
- Buitengevelisolatie: 41% van de 135 woningvarianten
- Spouwmuurisolatie
 - 19% van de woningvarianten
 - 93% van de woningen periode 1971-1990

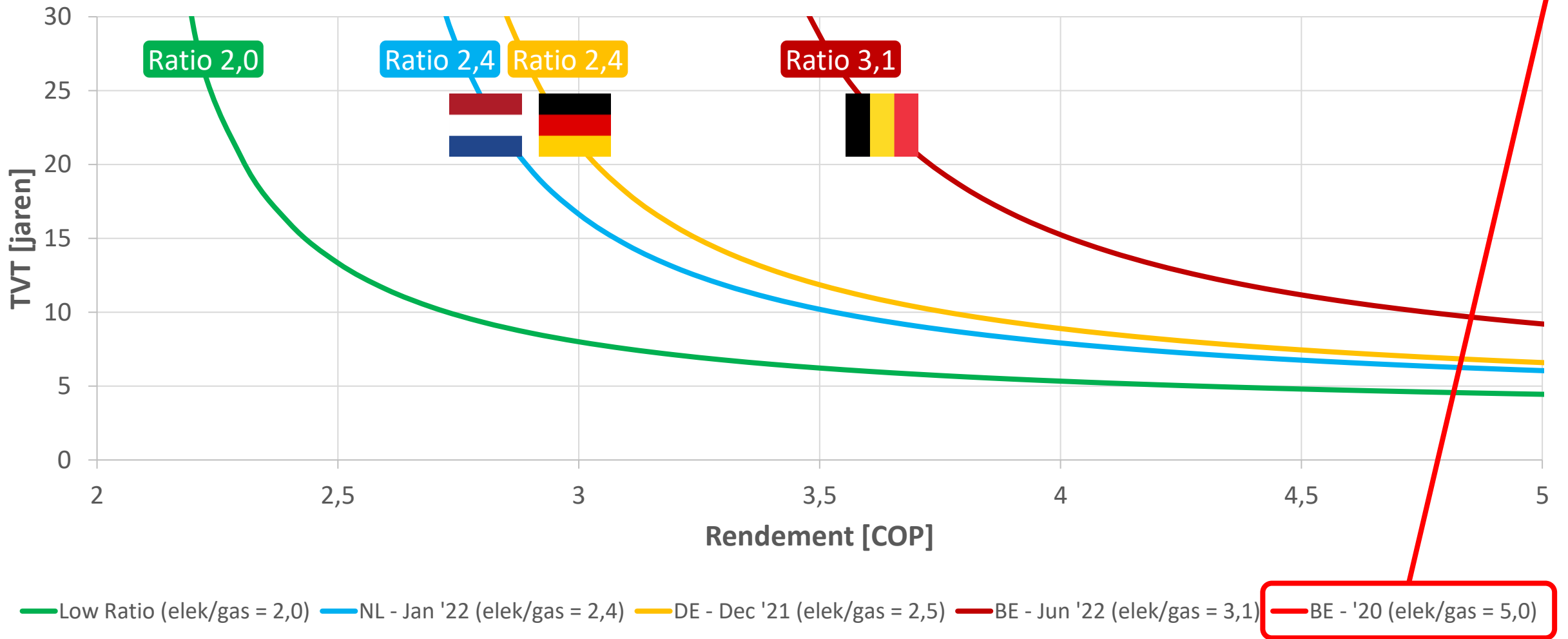

- Vervanging van ramen maar in beperkte mate een kostenefficiënte maatregel om te renoveren tot label A

Warmtepompen zijn gunstig, maar verliezen hun voordeel door de energieprijzen

Financiële haalbaarheid van warmtepompen voor renovatie?

Reflectie over renovatieverplichting label D

Gebouwen
A. Maatregelen gericht op verhoging van de renovatiegraad
12. Opleggen van een renovatie voor residentiële gebouwen na notariële overdracht
Naar analogie met de renovatieverplichting voor niet-residentiële gebouwen (vanaf 1 januari 2022) zullen we ook aan nieuwe eigenaars van energieverblindende woongebouwen (label E of hoger) vanaf 1 januari 2023 opleggen om binnen vijf jaar na notariële overdracht in volle eigendom hun woning te renoveren tot label D.

Reflectie over renovatieverplichting label D

VR 2021 0511 DOO

 Vlaamse Regering

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT
DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW
DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN
DE VLAAMSE MINISTER VOOR ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND
DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING
DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BSGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED
DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN
DE VLAAMSE MINISTER VAN BRUSSEL, JEUGD EN MEDIA

VISIENOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Bijkomende maatregelen Klimaat

1. INLEIDING

1.1. VLAAMSE BELEIDSCONTEXT

Vlaanderen streefde in het in 2019 goedgekeurde Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (VEKP) de doelstelling na om tegen 2030 zijn broeikasgasemissies in de niet-ETS sectoren te reduceren met 35% ten opzichte van 2005. Deze Vlaamse ambitie stemde overeen met de doelstelling die vanuit Europa aan België werd opgelegd in het kader van de Effort Sharing Regulation ((EU) 2018/842).

Tot nu toe werd binnen de niet-ETS sectoren slechts een reële reductie gerealiseerd van 5% in 2019 ten opzichte van 2005 en 9,1% t.o.v. de herrekenende cijfers 2005. In onderstaande tabel is de stand van zaken van elke niet-ETS sector weergegeven in 2019 ten opzichte van 2005, met ook een eerste inschatting van de situatie in 2020, een Corona-jaar.

Interessante en ‘politiek moedige’ maatregel

‘Minimum Energy Performance Standards’ in volgende EPBD

Label D is niet future proof

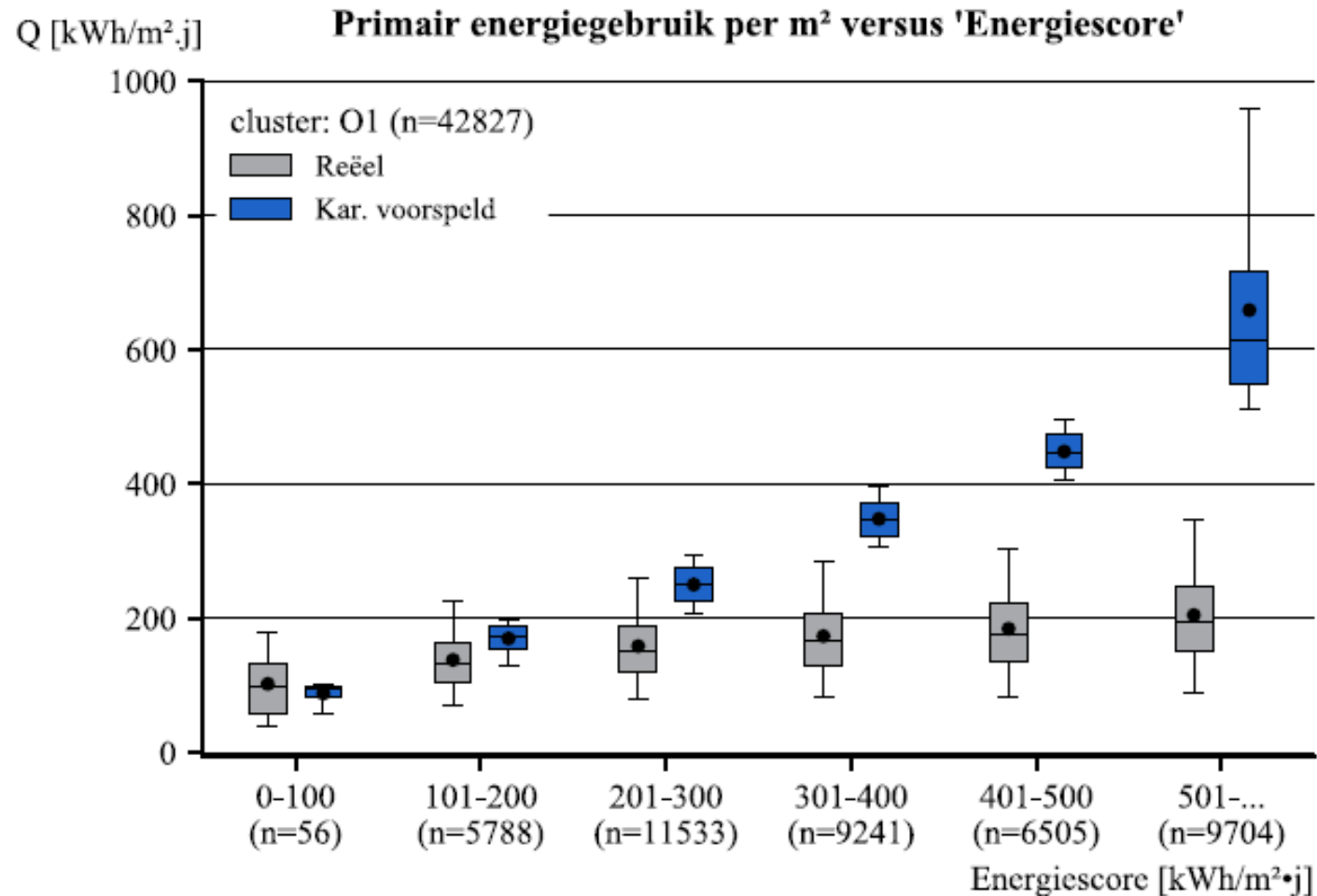
2050 doelstelling label A met fossiel is niet houdbaar

Risico op lock-in effect & oplapwerk

Koppeling aan renovatietraject & flankerend beleid

Geen of weinig reële energiebesparing

Theoretisch versus reëel energiegebruik

Energiegebruik tussen woningen met hogere versus lagere prestatieniveau's is in werkelijkheid veel lager dan de theoretische EPC-berekeningen

→ Reële energiebesparing van label E en F naar D is beperkt

Ref.: Van Hove, Delghust, Janssens - Universiteit Gent (2021)

Next step beleid...

Van individueel perspectief naar een maatschappelijk optimaal kader

Belang van communicatie en betrokkenheid

Wel Tesla en 'groen' stemmen, maar tegen transformatorhuisje

Daar zaten ze dan te picknicken, in de bouwput die was gegraven om een transformatorhuisje te bouwen. Niet hier, zeiden de protestende buurtbewoners van de Breughelstraat in Amsterdam-Zuid. Netwerkbedrijf Liander had van de gemeente Amsterdam de plek aangewezen gekregen om er een transformatorhuisje te bouwen. Zo'n duizend daarvan moeten tot en met 2030 worden bijgebouwd om stroom van middenspanning om te zetten naar laagspanning voor gebruik. Ook moeten 29 grote stations worden gebouwd die hoogspanning omzetten naar middenspanning. Maar dat rij niet zonder meer goed. Ardie-voerder Nieuwsgen NH Ni- waardeverm...

de huizen, het verstoort het uitzicht van de bewoners, er verdwijnen parkeerplaatsen, het levert hitte- en lawaai-overlast op en de straling is gevaarlijk voor jonge kinderen, die er aantoonbaar leukemie van krijgen. Lits verderop zou wel plek zijn, wat betreft de buurtbewoners. Maar niet voor de eigen deur. Zo wordt het nooit wat met de ambities van het eeuwige linkse stadsbestuur. College en gemeenteraad willen Amsterdam in 2030 fossielvrij hebben. Het gebruik van fossiele brandstoffen zal dan drie keer zo laag zijn. Dit kan niet met het huidige stadsbestuur. Het bestaat uit mensen die in de Breughelstraat dichtgevooid. Peter Hofland, woordvoerder van Liander (NL)

der van Liander, zegt: 'Wij hebben niet goed gecommuniceerd met de buurtbewoners en de gemeente ook niet. De mensen waren verbaasd toen wij het transformatorhuisje kwamen plaatsen. Ze zeiden: dit willen we niet. Maar ja, de mensen'

'Als concreet wordt wat de energietransitie betekent, volgt protest'

daar hebben wel een dikke heid o...

“Wij hebben niet goed gecommuniceerd met de buurtbewoners en de gemeente ook niet.”
Netbeheerder Liander (NL)

Picknickprotest tegen transformatorhuisje

Dank voor uw aandacht...

Maarten De Groote
maarten.degroote@vito.be